

JEUGDLITERATUUR IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

Vanessa Joosen

Leerkrachten in het middelbaar onderwijs hebben vaak een haat-liefdeverhouding met jeugdboeken. Enerzijds erkennen ze de rol van kinderboeken en adolescentenromans in het vormen van gepassioneerde lezers; anderzijds zien sommige leerkrachten deze boeken vooral als een opstapje naar de “echte” literatuur. Daarmee zijn ze niet alleen. Ook de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (KANTL) sloot jeugdliteratuur uit bij de selectie van haar canon. Dat is een lijst van teksten die de academie als “essentiële Nederlandstalige literatuur” beschouwt en dus wil promoten in het onderwijs en bij een breed publiek. Jeugdliteratuur hoort daar niet bij: alleen werken “geschreven voor een volwassen lezerspubliek” worden opgenomen in de lijst, zo lees je op de website van de KANTL, en “literatuur die zich nadrukkelijk voordoet als kinder- en jeugdliteratuur werd dus uit de selectie geweerd.”

Die lijn wordt doorgetrokken door sommige leerkrachten. In de praktijk bevatten leeslijsten voor de hogere jaren van het middelbaar onderwijs vaak weinig of geen jeugdboeken. Zo'n beleid doet onrecht aan zowel kinderen en jongeren als aan de kwaliteit van goede jeugdliteratuur. Het geeft jonge mensen de boodschap dat de literatuur die ze tot nu toe zo graag lezen niet echt meetelde – daaruit kunnen ze misschien afleiden dat ook zij als lezers niet meetellen, en dat kan nefast zijn voor hun leesmotivatie. Veel spannender is het om jonge lezers te laten zien dat je als lezer kan evolueren en dat op goede literatuur qua leeftijd geen bovengrens staat, hoogstens een ondergrens.

Keuzelijsten hebben als doel om de leeswereld van jonge mensen te verruimen; ze willen hen op het spoor zetten van nieuwe titels. Dat sluit jeugdliteratuur niet uit, want het veld is ondertussen zo ruim en divers geworden dat het lezers kan blijven inspireren. Bovendien kunnen leeslijsten jonge mensen op weg zetten om bekende

verhalen te herlezen en er nieuwe betekenissen in te ontdekken. Als je *Winnie thePoeh* leest op je zeventiende zal dat een heel andere ervaring zijn dan toen je het las op je zevende, maar dit gelaagde en filosofische jeugdboek heeft aan elke leeftijd iets te bieden. Toegegeven, sommige titels zullen misschien wat tegenvallen als je ze later herleest. Ook dat kan een functie hebben: het kan je inzicht geven in de manier waarop verhalen zijn opgebouwd en het geeft aan dat je als lezer bent gegroeid. Het is fijner dat jonge lezers dit zelf ervaren dan wanneer een leerkracht dat voor hen heeft bepaald.

Deze column werd speciaal geschreven voor de wedstrijd *Woord in actie* en mag niet voor andere doeleinden gebruikt worden zonder de expliciete toestemming van de auteur.

